

עבודת השם

כרלת "תזריע"

אם כן מדוע ברית מילה שהיא אות תדחה שבת שהיא עצמה אות, מדוע לא נאמר את אותו עקרון שנאמר לגבי תפילין בשבת?

אומר על כך ה"מנורת המאור" (נר השלישי כלל ג חלק ה פרק א): מילה, שבת ותפילין בשלשתן נכתבו "אות", ואין ישראל מברר עדותו (שמחזיקים בתורתו של הקדוש ברוך הוא) אלא בשני עדים, כמו שנאמר: "על פי שני עדים... יוקם דבר" (דברים, שופטים, יט טו) אם יש את העדות של מילה ושבת – פטור מלהניח תפילין. מה שאין כן בחול, אם אינו מניחם, לא נשאר לו כי אם עד אחד, ע"כ. לפי דברי ה"מנורת המאור" אולי אפשר לומר שאות של שבת דוחה אות של תפילין, כי ממילא נשארים עם שני אותות: מילה ושבת. אבל תינוק שאינו מהול, אם לא יהיה מהול יהיה לו רק אות אחד: שבת, ואם יש לו אפשרות שיזכה לאות השני אין דוחים אותו לאחר שבת (אור חדש)

"דְּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר, אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ, וַיִּלְדָּה זָכָר-- וְטָמְאָה שְׁבַע יָמִים," (תזריע יב, א-ב) רוב רובה של פרשת תזריע הם ענייני נגיעים ומצורעים ופרשת שמיני רוב רובה ענייני מאכלות אסורות, וכידוע רוב האנשים לא נכשלים במאכלות אסורות משום שאדם לא מוכן לבלוע תולעת, אבל מוכן לבלוע את חברו על ידי דבור הלשון הרע עליו. לכן הוסמכה פרשת מאכלים הטמאים לענייני המצורע ללמדך שכשם שאתה נזהר ממאכלות טמאים תזהר גם בזה (ר' ישראל מסלנט זצ"ל) ועל זה המליצו את הפסוק בתהילים "ואנכי תולעת ולא איש" אמר דוד המלך ע"ה תחשבו שאני תולעת ואז לא תבלעוני חי.

"דְּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר, אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ," (תזריע יב, א-ב) נסמכה פרשת תזריע לפרשת שמיני, כיוון שפרשת שמיני מסתיימת בפסוק: "להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל", ואמרו רבותינו (יומא ט): עבירה מטממת לבו של אדם שנאמר "ולא תטמאו בהם ונטמאתם בם" אל תיקרי "ונטמאתם" אלא "ונטמטם. למדנו מדברי רבותינו שאדם שנטמא במאכלות אסורות, נסתם חלילה מוחו וליבו וקליפות קשות חופפות את נשמתו, אבל מי שלא נטמא במאכלות אסורות, נקל לו להבין את התורה, וזו הסיבה שאותם משפחות שלא שמרו על המצוות אבל לא טמאו עצמן במאכלות אסורות זכו לחזור בתשובה בקלות יותר מאשר משפחות שטימאו עצמן במאכלות אסורות. ולזה רמזה התורה: "להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה

דְּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר, אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ, וַיִּלְדָּה זָכָר-- וּבָיִים, הַשְּׁמִינִי, יְמוֹל, בֶּשֶׂר עֹרֹתָיו." (תזריע יב ב-ג) אנו מוצאים בתורה שלשה דברים שנאמר עליהם שהם "אות". האות הראשון: ברית מילה, שנאמר: "ונמלתם את בשר עורלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם" (בראשית, לך לך יז, יא). האות השני: תפילין, שנאמר "והיה לאות על ירך ולטוטפות בין עיניך" (שמות, בא יג, טז). האות השלישי: שבת, שנאמר: "ביני ובין בני ישראל הוא לעולם כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ ויום השביעי שבת וינפש" (שמות, כי תשא לא, יז).

אמרו חז"ל בגמרא (עירובין צו ע"א) רבי עקיבא אומר: יכול ניח אדם תפילין בשבתות וימים טובים? – תלמוד לומר: "והיה לך לאות על ירך" (שמות, בא יג, טז), מי שצריכין אות, יצאו אלו שהן גופן אות, ע"כ. ומסביר רש"י (ד"ה מי שצריכין אות): ימים שישראל צריכין להעמיד אות על עצמן להכיר שהם מחזיקים בתורתו של הקדוש ברוך הוא, יצאו שבתות וימים טובים שהן עצמן אות בין הקדוש ברוך הוא לישראל, דכתיב: "כי אות היא ביני וביניכם" (שמות, כי תשא לא, יג), ע"כ.

והנה, על מצות מילה מצינו שדרשו בגמרא (שבת קלב ע"א) על הכתוב: "אישה כי תזריע וילדה זכר... וביום השמיני ימול בשר עורלתו" (ויקרא, תזריע יב, ב-ג), אמר הכתוב "שמיני" – אפילו בשבת, שאם חל היום השמיני בשבת, מילה דוחה שבת, ע"כ. נשאלת השאלה: הרי שבת היא אות וגם המילה היא אות, מדוע נדחה האות של שבת מפני המילה. והרי ראינו לעיל שמפני שהשבת עצמה היא אות לכן אין צורך להניח בה תפילין שהם אות.

18:38	כניסת השבת
19:38	צאת השבת
19:04	שקיעה
20:43	ה. תס
6:33	הנץ

הפטרחה: **יפה אמר ה'**

הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל, דהיינו שאדם שנוזהר ממאכלות אסורות, קל לו לקיים את דיני טהרת המשפחה הכתובים בפרשת תזריע, אבל אדם שלא הבריד בין המאכלות, קשה לו להבין ולתפוס את דיני התורה ובכללם דיני טהרת המשפחה, ומכל מקום שערי תשובה לא ננעלו גם בפניו שאם יתאמץ ביתר שאת יזכה גם הוא לחזור בתשובה. (בשם הרה"ג רבי ראובן אלכזה שליט"א)

ומסופר על היהודי הקדוש מפשיסחא שציוה פעם לרבי בונם מפשיסחא (שאחר כך מילא את מקומו) שיסע לדרך. לאן יסע? לשם מה יסע? הרב לא ביאר והתלמיד לא הקשה. כמצות רבו, לקח אתו חסידים אחדים, הזמינו את העגלון ונסעו לדרך. נמשכה הנסיעה ורבי בונם אינו מפפק, אינו מטיל ספק בנסיעה ללא כיוון ללא מטרה ידועה. חלפו שעות והרעב מציק לכל. הנה הם מגיעים לכפר אחד, פונה העגלון לשביל הכפר ומכוון את הסוסים לעבר האכסניה, יורדים הם מן העגלה ונכנסים

לחדר האוכל הגדול, רבי בונם מקבל לעצמו חדר סמוך, והחסידים מתכוננים להזמין סעודה. הם פונים לבעל הבית ושואלים אם יוכלו לקבל סעודה של מאכלי חלב. מצטער מאד משיב בעל הפונדק במטבחי אינני מכין כלל וכלל מאכלי חלב אלא סעודות בשר בלבד לא ששו החסידים לאכול בשר בכפר שאינם מכירי היטב את בעלי המקום, ועל כן החלו חוקרים ודורשים: מי הוא השוחט? איך הייתה הבחמה אחר הבריקה?

האם כשרה וחלקה בלי פגם בריאה? איך מלחו את הבשר? והנה שומעים הם קול הדובר אליהם: "חסידים חסידים". מביטים החסידים סביבם ואינם רואים איש. מביטים ומחפשים והנה מגלים הם יהודי לבוש קרעים, היושב מאחרי התנור, ואותו יהודי פונה אליהם ומוכיח: חסידים, חסידים! על מה שאתם נותנים לתוך הפה חוקרים ודורשים אתם: מי הוא השוחט, והבשר איך הוכשר, אבל מה שאתם מוציאים מהפה, כלומר הדיבורים היוצאים מהפה עליהם אין לכם שום שאלה כלל? (לבוש יוסף).

סיפור בהמשכים "זיוף שהציל" חלק א.

הימים ימי מלחמת-העולם הראשונה, לוב, שהייתה נתונה לשלטון הטורקים, הותקפה בידי האיטלקים והללו ניסו לכבושה. היהודים נקלעו למצוקה גדולה. קבוצות של מורדים ניסו לסייע לצבא הטורקי לגרש את האיטלקי. הללו חשדו ביהודים כי הם נוטים לצד האיטלקים, וזה נתן להם עידוד לערוך מסעות של שוד ורצח ביהודים. כך אירע גם בעיר אלזאוויה, שבה התגורר רבי שושן בוכריץ. הוא היה איש תורה דגול, שוחט, חזן ומוהל, ולימים גם רב הקהילה. חמיי, נשיא הקהילה המקומית, פרגללה שלג, היה עשיר גדול. המורדים התנכלו לו תחילה ורצחוהו. רבי שושן חשש להישאר בין המורדים. הוא שכר קרון רכבת, אחסן בו את כל מיטלטליו וסחורותיו, והתכוון לשגרר באישון-ליל לעיר טריפולי. כוונתו נודעה למורדים. הם החליטו כי הוא מרגל, ושדדו את כל תכולת הקרון. רבי שושן נותר בעירום ובחוסר כול. עברו כמה ימים והמורדים ניסו להרגו. בנס הצליח להינצל תמורת כופר של שבע-מאות לירות זהב טורקיות. אך המורדים לא אמרו דיי. לרבי שושן נודע שהם באים שוב להרגו. הוא הסתגר במחסן, מאחורי שקים גדולים של סבון. הללו ירו לתוך המחסן יריות רבות, ולמרבה הפלא נבלמו הכדורים בשקי הסבון ולא פגעו בו. אך היריות הזעיקו למקום את הצבא הטורקי. חייליו היו בטוחים שהירורים הם הכובשים האיטלקים, ויצאו להילחם בהם. עם בוא החיילים הטורקים נמלטו המורדים, מחשש שיואשמו בפגיעה באזרחים. רבי שושן היה בטוח כי ניצל ויצא ממחבואו, אולם אז התברר כי נפל מן הפח אל הפח. הטורקים האשימו אותו בריגול ולקחו אותו לבית-הסוהר. בימים הטרופים ההם לא פעלו מערכות המשפט והצדק, ודיי היה בהפרחת אשמת ריגול כדי להוציא אדם להורג. בבואו לבית-הסוהר הופתע רבי שושן לגלות כי מפקד הכלא אינו אלא ידיד נעוריו. יתרה מזו, אף השליח שהיה מעביר מסרים ממפקדת המורדים, ששכנה ביער, אל מושל העיר, היה ידידו של הרב והוקירו מאוד. 'משפטו' של רבי שושן נערך אי-שם, במפקדת המורדים ביער, כמובן בלי נוכחותו ובלי שניתנה לו זכות לפצות פה. הללו חרצו את דינו למוות בשרפה (ה' ירחם), כדין מרגל. את פסק-הדין העבירו אל מושל העיר, והורו לו לבצע את ההוצאה להורג לעיני עם ועדה, ביום השישי הבא, בעת תפילת המוסלמים. השליח קרא את הכתוב בפסק-הדין ונעצב מאוד. כאב לו על ידידו הרב, וקשה היה לו להיות השליח שבמו-ידידו ימסור לידי המושל את גזר-דינו של הרב. כשהגיע לעיר לא מיהר למסור את האיגרת. ה"ה יבוא!

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ד.

פנית ההלכות "על מי מחללין את השבת"

ח. מעיקר הדין מותר לרופא ישראל לטפל בחולים נכרים בשבת, באופן שאין הטיפול סובל דיחוי, אפילו במלאכות דאורייתא, שעושה כן בשביל הצלת נפשות חולי ישראל המטופלים בבתי חולים נכרים בחוץ לארץ, שאם לא יחללו את השבת על חולה גוי, יש לחוש שבמקרה אחר רופא גוי יתנקם ובבתי החולים בחוץ לארץ לא יטפלו בחולה ישראל שיש בו סכנה. וכל שכן שיש להקל בזה ברופא העובד בבית חולים, שמחוייב על פי חוק המדינה לטפל בכל החולים ללא הבדל לאום, ואם לא יטפל בהם צפוי לעונש על פי החוק, מכיון שאז אינו מתכוין לחלל את השבת אלא כדי להנצל מהעונש, ולדעת איזה פוסקים הדבר נחשב כמלאכה שאינה צריכה לגופה שאין חייבים עליה מן התורה. ולכתחילה יש להשתדל לעשות את כל המלאכות האסורות מן התורה על ידי שנים, כדי שיהיה בכלל הדין שנים שעשאוה פטורים, או בשינוי ככל האפשר. אבל כשאי אפשר שהטיפול ייעשה על ידי שנים, ויש חשש שהדבר יוודע אם יימנע מלטפל בגוי, מותר לחלל עליו שבת גם במלאכות גמורות, להצלת החולה ומכל מקום כל מה שאפשר לו להשתמש, כגון שמתנצל שהוא עסוק בטיפול בחולה יהודי אחר וכיו"ב, חייב לעשות כן. ומה טוב שהנהלות בתי החולים שבארץ ישראל, ידאגו שיהיו רופאים ואחיות נכרים, שיטפלו בחולים נכרים, ורופאי ישראל יטפלו רק באיסורי שבות דרבנן. (ילקוט יוסף שבת ד' עמוד רסו, ותיא. שארית יוסף ח"ג עמוד תלא. יב"א ח"ח סימן לה)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יופז בן שושנה
שרה בת שלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאווג וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורנזון בן זוהר	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד..